Nr. 7.

Warszawa

$\frac{5}{17}$ lutego 1866 r.

Wychodzi
w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy
Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

STAN TARGU I POŁOŻENIE OGÓLNE.

Targ pieniężny krajowy żadnéj prawie nie uległ zmianie. Listy zastawne znowu się trochę obniżyły (o $^1/_8$ %), Listy zaś likwidacijne podniosły się o $1^1/_5$ %. Pożyczka premjowa cokolwiek spadła, zawsze jednak trzyma się wysoko ($116^1/_4$).

Akcje kolei żelaznych głównego towarzystwa ruskiego były poszukiwane i poszły wyżéj o $^1/_5$ % ($99^1/_{10}$); W.-Wiedeńskie nie pojawiały się i żadnéj nie uległy zmianie; Bydgoskie spadły o całe 2%,—a to skutkiem jak utrzymują, zniknięcia widoku urzędowego notowania ich na giełdzie berlińskiéj.

Stagnacja ogólna handlowa w kraju, zwiększona niezwykłém utrudnieniem dowozu w porze zimowéj przez brak śniegu, wpływa szkodliwie na stosunki pieniężne.

Kursa zagraniczne stopniowo coraz się wznoszą: wexle na Berlin podniosły się o $^3/_5$ %, na Londyn i Paryż o $^1/_2$ %, na Wiedeń bez mała o $^1/_2$ %. Mienne na walutę austrjacką wynosi już $22^1/_4$ %.

Giełda paryska zajęta głównie ogłoszonym już projektem Kredytu Ruchomego zdwojenia kapitału (z 60 na 120/m. fr.), podpisy (120 000 akcij po 500 fr.) już otwarte były przed zwołaniem ogólnego zebrania akcjonarjuszów i przeprowadzeniem zmiany statutu. Wywołało to gorączkę spekulacji: akcje dawne (*Mobilier père* zwane) z 815 fr. podskoczyły do 880, potém stanęły na 832; nowe (*Mobilier fils*), mające tylko przypuszczalne istnienie i nie dające udziału w dywidendzie—na 630 fr.

Wszelkie inne wartości przez dni kilka zupełnie były zaniedbane, a nawet renta była spadła, ale w końcu powróciła do ceny poprzedniéj 69.

Bank angielski, pomimo pewne polepszenie położenia, nie decyduje się zniżyć stopę skupu. Tymczasem żądania są wielkie i stopa targu wolnego trzyma się na $7^1/_2$, $7^3/_4$. Przy tak wysokich korzyściach czasowego umieszczenia kapitału, konsole naturalnie są w zaniedbaniu i na niskim kursie $86^5/_8$ z dążnością do dalszego obniżenia.

We Włoszech plan p. Scialoja mało ma widoku powodzenia. Powszechne prawie jest mniemanie, że zbyt obciąża własność gruntową, wkładając na nią trzy podatki: gruntowy, dochodowy i z produktów.

P. Minghetti, dawny minister, ogłosił memorjał opozycijny, w którym rozwija plan dość oryginalny. Proponuje on wejście w układy z duchowieństwem, pozostawienie mu dóbr kościelnych, czyniących dochodu 77/m. fr., a cenionych w kapitale na 2 miljardy,—a ściągnięcie za to od niego 600 miljonów, które pokryją trzyletni deficit budżetowy i dadzą czas do dyskusji, namysłu i przeprowadzenia całego systemu podatkowego. Myśl p. Minghetti nie obca w Rzymie, a w parlamencie włoskim licznych ma stronników.

Bank włoski silnie ma być atakowany i straci zapewne swój przywiléj; spodziewać się można, jeżeli nie zupełnéj wolności, to przynajmniéj mnogości banków.

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 9—15 lutego.

	Stopa %	PARI	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 9 lutego	Sobota 10	Poniedz. 12	Wtorek 13	Środa 14	Czwar. 15	Stosunek ost. do pari na 100.
			Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	85,25	85,50	85,50	85	85	85
Bilety Skarbu Kr. Pol.	$4\frac{3}{25}$	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	102,50	.	.	.	.	.	$136\frac{2}{3}$
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	51,25	.	.	.	.	.	$113\frac{9}{10}$
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34	.	.	.	.	.	$113\frac{1}{3}$
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	45	.	.	.	.	.	45
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	74,50	74,25	74,20	.	.	.	$74\frac{1}{5}$
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0,83\frac{1}{3}$	.
Ruskie.									
5-ta pożyczka (500)............	.	100	*87	.	.	.	.	.	*87
6-ta pożyczka	.	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa (100)	.	100	116,75	116,66	116,75	116,66	116,75	116,25	$116\frac{1}{4}$
Metaliki (300) lutowe	.	100	.	.	.	.	.	.	.
Metaliki (300) sierpniowe	.	100	99,75	.	.	.	.	.	$99\frac{3}{4}$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	.	100	.	.	90,75	91,50	.	.	$91\frac{1}{2}$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.									
Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	84,50	84,33	.	84,17	84,16	.	$84\frac{1}{6}$
„ „ „ ser. 2	4	100	84,50	84,33	.	84	83,67	83,50	$83\frac{2}{3}$
„ „ „ kupon............	.	.	.	.	.	.	.	$0,58\frac{8}{9}$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. 100)	diw.	60	76	.	.	.	.	.	$126\frac{2}{3}$
„ „ W-B. ((100. 150)...	4	100	.	.	67,33	.	67,25	67	67
„ „ Teresp. (100).....	5	100	103	103,25	103,25	103	103	103	103
„ „ Łodzk. (100).....	5	100	.	.	100	.	.	.	100
Rus.									
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	123	.	.	124	124	.	$99\frac{1}{10}$
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	$4\frac{1}{2}$	100	92	.	.	.	.	.	92
2. Wexle.									
Berlin........(Tal. 100) 2 mies	.	92,85	115,20	116,10	115,95	115,95	115,95	115,80	$124\frac{3}{4}$
Gdańsk....... (100) „	.	92,85	115, 5	.	115,80	115,80	115,80	.	$124\frac{3}{4}$
Hamburg .....(M. B. 300) „	.	141,02	.	.	.	.	.	*177,90	$*126\frac{1}{6}$
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,30	.	.	7,88	7,88	7,88	7,86	$124\frac{3}{4}$
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75	94,35	95,10	95,10	95,10	94,95	94,65	$126\frac{1}{10}$
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,85	113,10	114,30	114	113,70	.	113,55	$122\frac{1}{4}$
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	.	99,50	99,50	.	99,50	99,50
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	6,36	.	.	.	.	.	$123\frac{1}{2}$
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski............	.	3	3,75	.	.	.	.	.	125
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski..................	.	0,92.85	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,61.9	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6%	6%	8%	5%	5%	5%	5%	—
giełdowa:	6	6	$7\frac{1}{2}$ ($\frac{3}{4}$)	5	5	5	4	$4\frac{3}{4}$ ($5\frac{1}{2}$)

C E N Y.

	Pod Warszawą z téj strony Wisły	Łęczyckie	Hrubieszowskie
	r u b l e		
Włóka ziemi	1.500—3.000	1.200 —2.000	1.100 —1.500
Robotnik:			
Dzień męski	. 0,20	. .	. 0,17½
„ żeński	. 0,15	. .	. 0,10
„ cieśli	. 0,60	. .	. 0,50
„ mularza	. 0,75	. .	. .
Koń roboczy	40— 60	. .	25 — 35
Wół „	40— 45	. .	. — .
Zboże:			
Pszenica	. Ceny warszawskie .	3 — 7,50	4,80— 5
Żyto	. .	3,60— 4,20	3,50— 4
Jęczmień	. .	2,70— 3	2,70— 3
Owies	. .	. .	1,80— 2
Groch	. .	. 4	4 — 4,50
Kartofle	. .	0,90— 1	1,20— 1,35
Mięso wołowe .... *funt*	. .	. 0,06⅛	0,04— 0,05
Wódka .... *garniec*	. .	. .	. 0,85

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 13 lutego.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)
	r u b l i	
1. Skup:		
Portfel a) wexli kraj.	1.105.685, 93½	— 7.319, 13
Portfel b) „ zagr.	187.486, 62	+ 187.486, 62
2. Zaliczenia na papiery publiczne	1.315.009, 54	+ 727
3 Pożyczki na zastaw towarów: (w skł. warsz.)		
a) Wełny	241.692, 58½	— 23.370
b) Innych towarów .	195.894, 93½	+ 150
Łącznie (3)	437.587, 52	— 23.220

	w d. 13 lutego.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)
	r u b l i	
4. Zaliczenia na zastaw kosztown.	524.405	+ 1.135
5. Otwarte kred.	3.720.511, 12½	+ 213.758, 32
6. Kasa		
a) Monety zł. i sreb.	2.845.359, 81¾	— 2.424, 59½
b) Bilety Ban. Pols.	422.148	+ 21.400
c) „ Kred. Ces.	1.850.234	— 13.445
Łącznie (6)	5.117.741, 81¾	+ 5.530, 40½

BILANS BANKU FRANCUSKIEGO

w d. 1 lutego.

STAN CZYNNY	franków	STAN BIERNY	franków
Fundusz metaliczny	387.909995	Bilety w obiegu	955.472925
Portfel i zaliczenia na złoto	754.523443	Przekazy z term. kilkod. .	6.231620
Zaliczenia na pap. publ. akcje	69.056280	Rachunki bieżące	172.942204
Dług skarbu i inne wart. .	157.811543	Kapitał zakładowy	182.500000
		Zysk do kapit. doliczony .	7.044776
		Inne bierniki	45.109.742
	1.369.301267		1.369.301267

Na uwagę zasługuje zmniejszenie portfelu na 15,2 m. fr., biletów w obiegu na 18,6/m. i funduszu metalicznego na 3½/m. Jednocześnie w banku angielskim nastąpiło zwiększenie: funduszu metalicznego o 2,3/m., biletów w obiegu o 2,2/m. fr.

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

Sprawozdanie dyrektora podatków Stanów Zjednoczonych Północnéj Ameryki.

Podatki bespośrednie, dawno już jako konieczność zalecane, dopiero w czasie ostatniéj wojny w Stanach Zjednoczonych wprowadzone zostały. Częste, szybko po sobie następujące zmiany, nie pozwalają ocenić szczegółowo wypadków pojedynczych perjodów finansowych; pomimo to jednak, szef biura był w stanie podać do wiadomości niektóre, pod wielu względami ciekawe i do ważnych wniosków doprowadzić mogące objawy, z których najważniejsze udzielamy czytelnikom.

Zadanie dyrektora podatków i całéj niższéj służby skarbowéj, ułatwiają bardzo sami obywatele, płacąc chętnie i regularnie prawem oznaczone podatki. Jeżeli zważymy, że od czasu zawiązania Unji, unikano wszelkich podatków bespośrednich na cele związkowe, i że obecnie obywatele uznawszy konieczną potrzebę wielkich ciężarów podatkowych, cierpliwie i ochoczo je znoszą, wreszcie, że obrót ostatniego roku finansowego wynosi więcéj, jak ogół dochodów rządu związkowego od czasu jego organizacji do r. 1812, z wyłączeniem biletów skarbowych i pożyczek; nie zadziwi nas wcale, że Amerykanin z dumą spojrzéć może na niedawno minioną przeszłość i z najzupełniejszą spokojnością i pewnością siebie oczekiwać przyszłości.

Podając niżéj cyfry ogółu podatków z trzech ostatnich perjodów finansowych, (perjod finansowy zaczyna się w Stanach Zjednoczonych 1 lipca, kończy się 30 czerwca następnego roku i nosi nazwę tego ostatniego), winniśmy zwrócić uwagę, że prawo podatkowe 2 lipca 1862 r., dopiero we wrześniu tegoż roku w wykonanie wprowadzoném zostało, że zatém rok finansowy 1863 tylko za 10 miesięcy liczonym być może.

Podatki w ogóle, nie licząc gruntowych i podatków opartych na dochodzie z obiegu i depozytów banków narodowych (*national banks*), które oddzielnie są manipulowane, przyniosły w r. 1863-m 41.003.192 dol., w 1864—116.850.672 dol., w 1865—211.129.529 dol.

Ze szczegółów podajemy następujące ważniejsze:

	1863	1864	1865
	d o l	a r ó	w
Banki prywatne, bankowe towarzystwa akcijne, kasy oszczędności, dały podatku:			
Z diwidend	766.605	1.577.010	3.987.209
„ obiegu biletów......	.	2.056.996	1.903.341
„ depozytów	.	780.723	2.040.933
„ kapitału	.	.	902.835
Koleje żelazne:			
Z diwidend	338.533	927.393	2.469.706
„ procen. od obl. (*bonds*)	253.998	596.859	848.794
Towarzystwa ubespieczeń:			
Z dywidend	225.485	445.366	764.658
„ premij	321.001	523.582	961.502
Płace urzędników rządu związkowego .... (niższe od 600 dol. wolne od podatku).	696.181	1.705.124	2.836.333

	1863	1865	1866
	d o l	a r ó	w
Pasporta (3 dol. od sztuki a od r. 1864, 5 dol.)	8.406	11.061	27.408
Marki stemplowe	4.140.175	5.891.945	11.162.392
Właściciele powozów, jachtów, bilardów, przedmiotów złotych i srebr. (a od r. 1864 właściciele złotych zegarków i fortepianów) opłacili podatku	365 630	520.286	779.853
Za patenta przemysłowe .	6.822.178	7.145.388	12.598.691
Podatek dochodowy (*income tax*)...........	455.751	14.919.279	20.567.340
Z podatków na wyroby fabryczne, które bardzo częstéj zmianie ulegały, podajemy następujące ważniejsze:			
Wyroby żelaz. i stalowe	1.862.826	3 694.168	9.219.713
Rafinowany oléj skalny i z węgla kamiennego	649.962	2.255.328	3.047.212
Sygara i Carotty	476.589	1.255.424	3.069.448
Tytoń do palenia i żucia	2.576 888	7.086.684	8.016.119
Podatki od trunków			
fermentowanych	1.558.088	2.223.719	3.657.091
dystylowanych	3.229.990	28.431.797	15.995.633

Stopa podatku od diwidend bankowych i kolei żelaznych od 1 lipca 1864 r. podniesiona z 3% na 5%, a od płac z 1% na 1½ %.

Ciekawy dla europejskiego czytelnika ustęp sprawozdania odnosi się do kosztów poboru, które nawet po dodaniu wysoko obliczonych kosztów straży nadbrzeżnéj, daleko są niższe jakbyśmy spodziewać się mogli. Koszta poboru w Stanach niedotkniętych powstaniem, nie przenoszą 2¾ % dochodu brutto, i dyrektor podatków utrzymuje, że też koszta w przyszłości na całe państwo, uwzględniając większą trudność poboru w Stanach południowych, mało zaludnionych, nie przeniosą 3½ % dochodu.

Co do teraźniejszego perjodu finansowego (1866) biorąc miarę z wpływów pierwszych trzech miesięcy, można być pewnym, że podatki przeniosą zamierzoną cyfrę 272 000.000 dol.

Dotąd była tylko mowa o północnych Stanach, — co do Stanów południowych, od kilku miesięcy wysłani tam urzędnicy skarbowi pracują nad uregulowaniem podatków, i dostarczyli już nawet niektórych szczegółów; pomijamy je wszakże w nadziei, że z końcem roku finansowego 1866, będziemy mogli obeznać czytelników z całością dochodów Stanów Zjednoczonych.

Cesarz Napoleon przyjmie osobiście udział na wystawie powszechnéj w r. 1867; mianowicie przedstawi wzory mieszkań dla klasy roboczéj, które łączyć w sobie mają taniość z wygodą. W parku znajdować się będzie kilka modeli tych mieszkań. (*Patrie*).

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.